

Rynek węgla koksowego

Urszula Ozga-Blaschke

Silna koncentracja podaży węgla metalurgicznego ograniczona do kilku głównych dostawców oraz koncentracja popytu ze strony kilku kluczowych regionów powoduje, że rynek jest bardzo wrażliwy na zdarzenia mogące ograniczać dostępności węgla lub wpływać na zahamowanie popytu w którymś z regionów, reagując gwałtownymi zmianami cen.

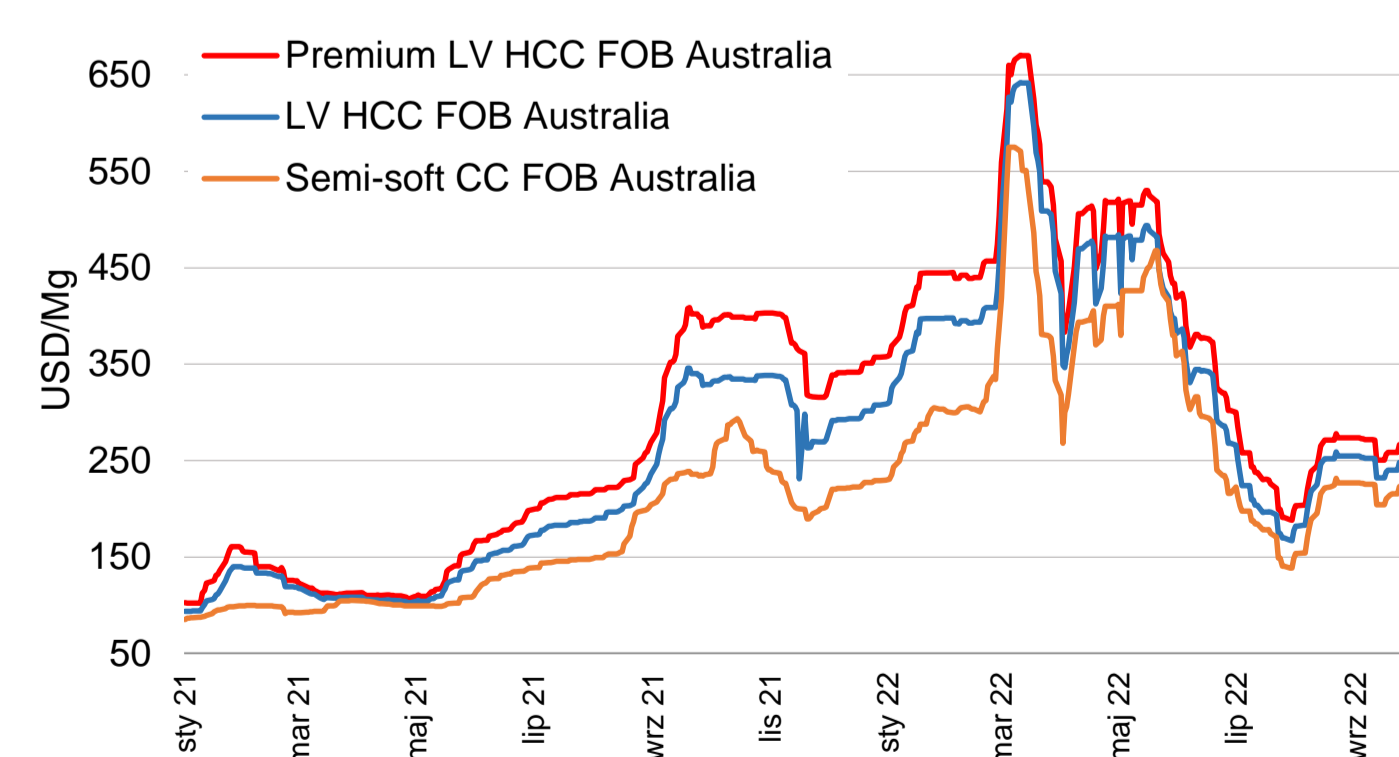
W ostatnich latach znacząco na rynek wpływają czynniki pogodowe w Australii (największy eksporter) oraz decyzje administracyjne w Chinach (największy importer). Obecnie dodatkowym istotnym czynnikiem jest wpływ wojny w Ukrainie i wprowadzone sankcje w stosunku do Rosji.

Sytuacja na międzynarodowym rynku węgla koksowego w latach 2021 - 2022

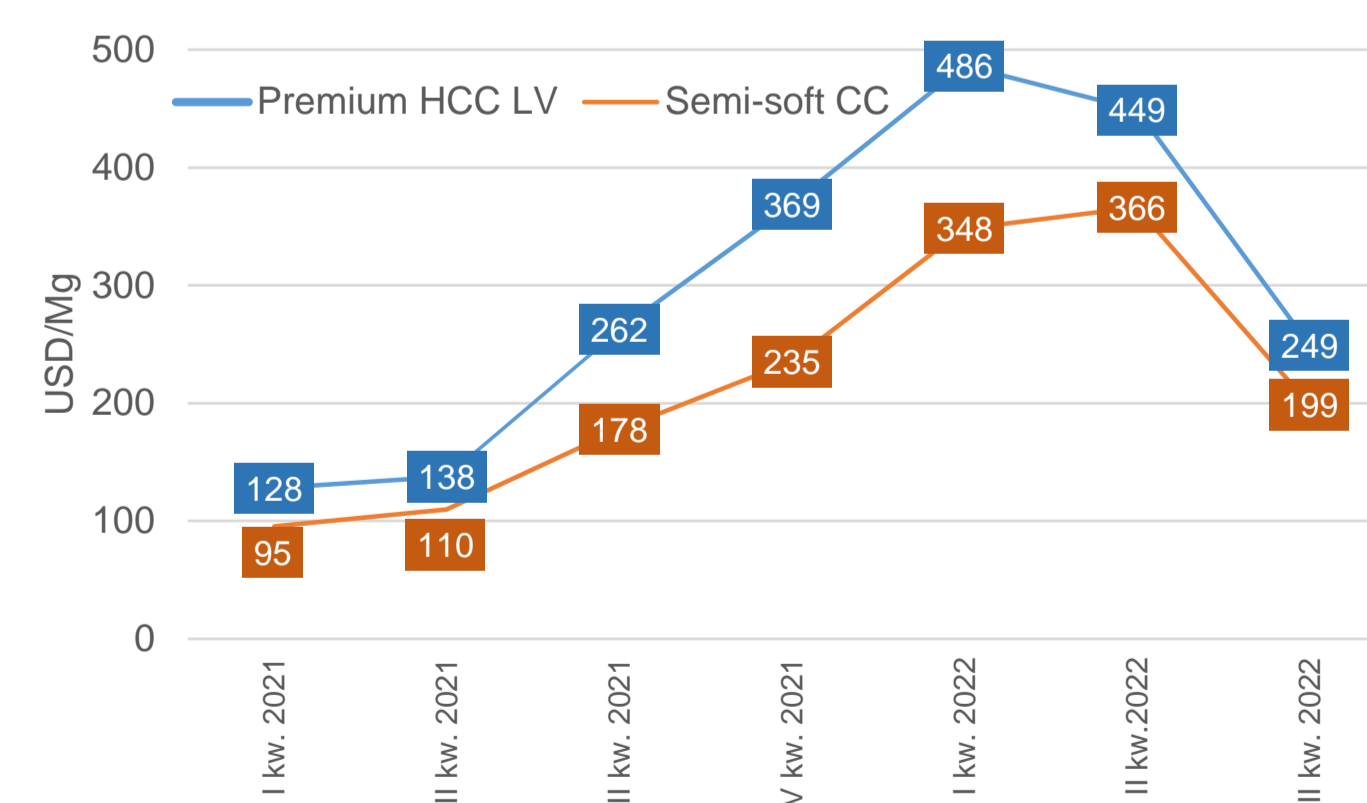
Miniony rok był szczególnie niestabilny - popyt na węgiel koksowy wzrósł gdy gospodarka światowa zanotowała popandemiczne odbicie natomiast problemy z łańcuchem dostaw ograniczały dostępność węgla. W Chinach wyzwania związane z bezpieczeństwem i powodzią wpłynęły na wydobywanie w krajowych kopalniach, zamknięcia granic między Mongolią a Chinami (ze względu na COVID) a także strajki w Stanach Zjednoczonych ograniczyły handel. Ponadto sytuację pogorszyły trwające napięcia dyplomatyczne między Chinami a Australią.

Chińska polityka importowa była głównym motorem kształtowania cen i rozwoju rynku od października 2020 r. Wprowadzenie zakazu importu węgla australijskich zapoczątkowało zmiany w obrębie głównych szlaków dostaw w światowym handlu. Chiny zwiększyły zakupy węgla z USA i Kanady aby uzupełnić niedobór najlepszych jakościowo australijskich węgla hard. Rosnące przekierowanie handlu z Ameryki Północnej do Chin spowodowało niedobór podaży na Atlantyku (w czasie rekordowych cen stali i marż), który został zaspokojony przez australijskich dostawców. To „zrównoważenie” podniosło ceny PHCCLV FOB Australia z dołka obserwowanego wcześniej (rys.1).

Ten splot wydarzeń spowodował wzrost cen węgla koksowego w drugim półroczu 2021. Rynek węgla koksowego wszedł w czwarty kwartał z cenami na rekordowo wysokim poziomie w warunkach ograniczonej globalnej podaży i mocnego popytu spot. Pod koniec roku ceny osiągnęły nawet 400 USD/t.

Rys.1. Zmiany cen węgla koksowych hard i semi-soft na rynku spot (notowania dzienne i średnie kwartalne) w latach 2021-2022.

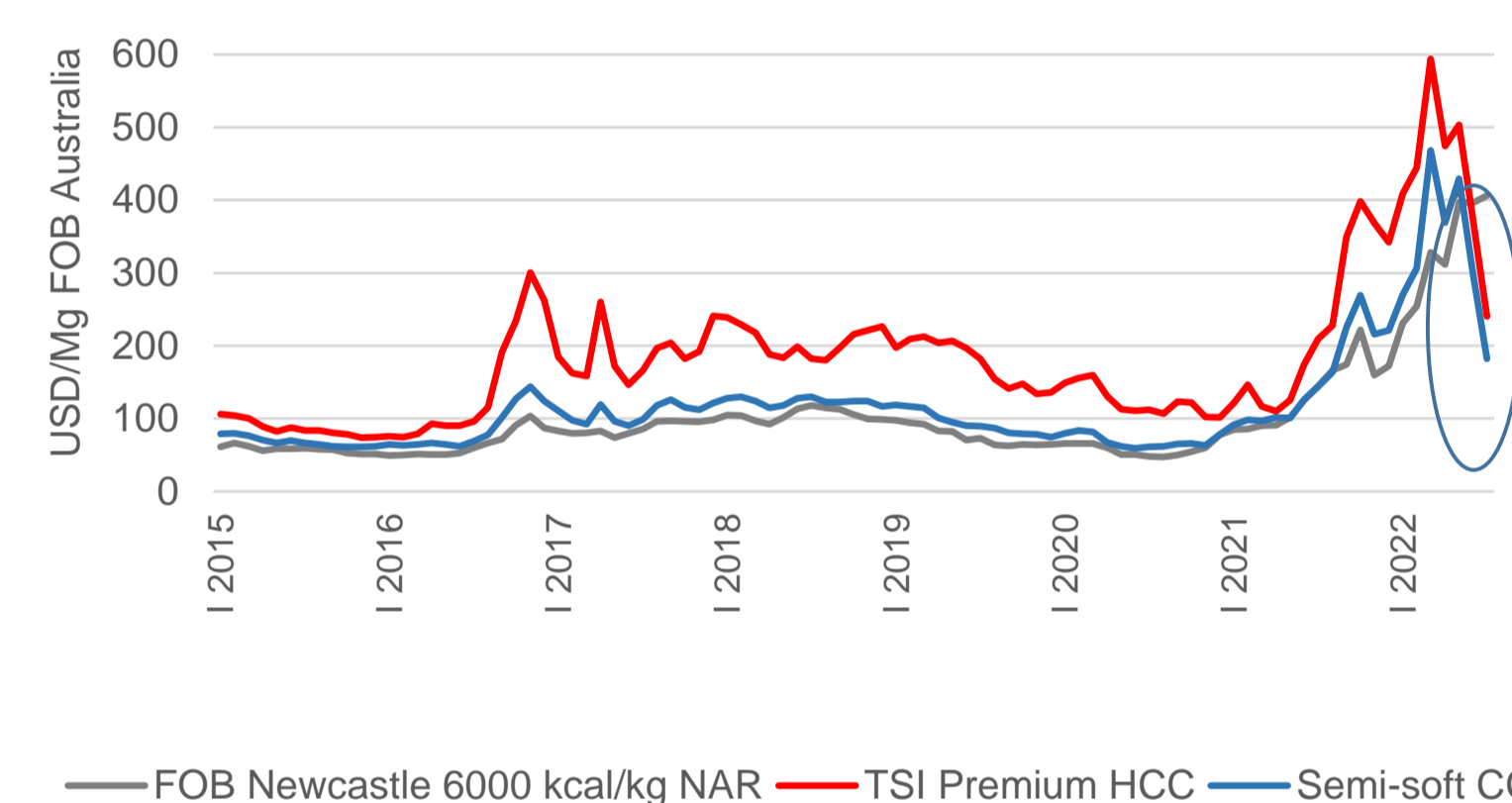

Ceny węgla w kontraktach kształtowane są w oparciu o publikowane indeksy cenowe z rynku spot. Dla transakcji prowadzonych w oparciu o bieżące notowania spotowe najczęstszym wyznacznikiem jest TSI Coking Coal Indices. Z założenia TSI Premium Hard CC jest regionalnym punktem odniesienia dla basenu Azji i Pacyfiku, ale znaczenie połączonych przepływów eksportu australijskiego i importu do Chin sprawiło, że jest oceną referencyjną na całym świecie.

Kolejny gwałtowny wzrost cen nastąpił w marcu 2022 r. w wyniku obaw związanych z agresją Rosji na Ukrainę oraz ograniczeniem eksportu z Australii ze względu na warunki pogodowe. W marcu, na krótki moment, ceny węgla hard premium sięgnęły nawet poziomu 650 dolarów za tonę.

Rynek węgla koksowego w II kwartale 2022 roku pozostawał niestabilny, charakteryzował się bardzo wysokimi, niespotykanymi wcześniej wahaniami notowań dziennych. W dalszym ciągu utrzymywały się zakłócenia podażowe w Australii. W Chinach ponowne wybuchy pandemii COVID -19 ograniczały produkcję stali wpływając na obniżenie popytu na węgiel koksowy.

Trend spadkowy cen, który zdominował rynek węgla metalurgicznego w II kwartale, związany był ze spadkami światowych cen stali co doprowadziło do cięcia produkcji w Europie, Japonii Indiach. Pod koniec drugiego kwartału indeks TSI był już o ponad 200 dolarów niższy w porównaniu z marcem 2022 r. Huty i stalownie na całym świecie wyraźnie zaczęły ograniczać produkcję, bo spadł popyt na wyroby stalowe.

Rys.2. Porównanie średnich miesięcznych indeksów cenowych australijskich węgla koksowych (Premium HCC i Semi-soft CC) i węgla energetycznego (6000 kcal/kg) na rynku spot w latach 2015-2022.

W relacjach między cenami węgla metalurgicznych i węgla energetycznego pojawiła się niespotykana nigdy wcześniej na rynku sytuacja – w czerwcu notowania węgla hard premium były niższe od cen węgla energetycznego. Końcem września azjatycki benchmarkowy indeks węgla Newcastle (NEWC) spadł ze szczytowego poziomu (457,8 USD/t) ale nadal pozostał powyżej 400 USD/tonę, podczas gdy indeks TSI PHCC był na poziomie 270 USD/tonę.

Trend spadkowy cen, który zdominował rynek węgla metalurgicznego drogą morską w drugim kwartale utrzymywał się też w III kw. Notowania australijskiego węgla metalurgicznego utrzymywały się poniżej 260 USD/t, ponieważ warunki na światowym rynku stali wciąż się pogarszają w obliczu rosnących kosztów produkcji spowodowanych rosnącymi cenami energii elektrycznej.

Wojna w Ukrainie i sankcje nakładane na Rosję prawdopodobnie zmienią w perspektywie średnioterminowej kierunki handlu węglem koksowym. Rosja utraci dostęp do wielu kluczowych rynków, w zamian kierować będzie węgiel do Chin, Indii i innych krajów rozwijających się. Luka podażowa w UE będzie musiała zostać wypełniona droższym importem zamorskim.

Uczestnicy rynku oczekują, że ceny i ich zmienność prawdopodobnie pozostaną powyżej typowych poziomów. Szereg czynników (zdarzenia pogodowe, potencjalne zakłócenia COVID, polityka surowcowa Chin i konflikt na Ukrainie) będą wpływać na rynek w najbliższych latach.

Howard Marks, słynny inwestor i miliarder, wskazywał na podobieństwo cykli rynkowych do ruchów wahadła, podkreślając, że "ilekroć wahadło znajduje się w pobliżu którejkolwiek skrajności, nieuniknione jest, że prędzej czy później cofnie się w kierunku punktu środkowego".